

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/547/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214203753
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214203753.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 408,98 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 28. januára 2015 č. k. 9C/224/2014-57 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. zamietol žalobu v celom rozsahu (ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplatenia majetkovej škody 125 eur a nemajetkovej ujmy 283,98 eur) a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta v exekučnom konaní vedenom týmto súdom podľa názoru súdu prvého stupňa pod sp. zn. 23Er/1112/11 s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1 a 2, § 5 ods. 1 až 3, § 6 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1 a 2, § 17 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“), § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ a § 44 ods. 2 E. p. (Exekučného poriadku č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení účinnom do i po 31.5.2011); § 115a ods. 2, § 152 ods. 2, § 156 ods. 3 a § 200 ea ods. 1 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky; čl. 6 ods. 1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; poukazom na rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.6.2010 sp. zn. 5Cdo/126/2009, z 27.1.2007 sp. zn. 3 Cdo 164/1996 (R58/1997) a z 29.4.2010 sp. zn. 5Cdo 171/2009 a jeho uznesenia z 26.6.2010 sp. zn. 1 Cdo 43/2009, z 27.2.2012 sp. zn. 4 Cdo 11/2012 a z 21.3.2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012; rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky z 29.6.1999 sp. zn. 2 Cdom 129/97, z 25.8.2009 sp. zn. 25Cdo 1018/07 a z 26.8.2009 sp. zn. 31 Cdo 3489/2007; nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10.7.2013 č. k. II. ÚS 520/2012-39 zo 7.5.2013 sp. zn. IV. ÚS 471/2012, jeho rozhodnutia I. ÚS 41/02, II. ÚS 57/01, I.ÚS 46/01, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03; vecne potom dôvodil o. i. tým, že vo vyššie označenom konaní galantského okresného súdu nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, ak tam bol zistený rozpor exekučného titulu (predstavovaného rozhodcovským rozsudkom) so zákonom, preto došlo aj k zamietnutiu žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a následnému zastaveniu exekučného konania a v takomto prípade nemalo význam, že rozhodnutie bolo vydané až po uplynutí 15 dní od doručenia žiadosti, pokiaľ E. p. ustanovil lehotu len pre prípad nezistenia rozporu titulu so zákonom a udelenia poverenia (o aký tu nešlo) a navyše v prípade exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) táto lehota neplatila ani pre vydanie poverenia. Žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie existencie nesprávneho úradného postupu, preto dokazovanie splnenia ďalších podmienok považoval súd prvého stupňa za nadbytočné a nehospodárne. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len ust. § 142

ods. 1 O. s. p. a vecne úspechom žalovanej, ktorej náhradu trov konania nepriznal, pretože jej žiadne v konaní nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie iba žalobkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Vytkla mu tiež, že rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Ďalej mu vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, pričom súdu neprislúcha ani polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa takejto judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, avšak dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote. Vytkla súdu prvého stupňa, že nevykonal dostatočné dokazovanie oboznámením sa s predloženým znaleckým posudkom. Uviedla, že ak bol súdu doručený v čase predchádzajúcim nariadenému súdnemu pojednávaniu návrh žalobkyne na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobkyne na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred samotným rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania vec ako celok (pretože od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok nemožno považovať za vecne správny (a nemožno inak, než ho zrušiť) z dôvodu, že súd prvého stupňa zaťažil konanie vadou, ku ktorej je odvolací súd povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti a ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V predmetnej veci nebol súdu prvého stupňa (ani odvolaciemu súdu) doručený návrh žalobkyne na prerušenie konania.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. súd (odvolací) rozhodnutie (súdu prvého stupňa) zruší, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom účastníkovi konania sa podľa ustálenej judikatúry súdov zásadne rozumie taký závadný postup súdu, uplatnením ktorého dochádza k odňatiu tých práv, ktoré účastníkovi platné procesné právo (teda O. s. p. a iné s ním súvisiace právne predpisy) priznáva. K takémuto odňatiu (teda nerešpektovaniu) práv pritom môže dôjsť ako v priebehu konania vedúceho k vydaniu určitého rozhodnutia súdu, tak i samotným vydaním rozhodnutia (pokiaľ samozrejme takémuto rozhodnutiu možno vytykať nerešpektovanie konkrétneho procesného práva účastníka zaručeného mu Občianskym súdnym poriadkom). Vada predpokladaná ustanovením § 221 ods. písm. f/ O. s. p. (a inak aj ďalšia vada podľa písm. g/ toho istého ustanovenia predstavovaná rozhodnutím vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (zaručeného v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, teda ústavného zákona č.

460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uverejneného v prílohe oznámenia ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Podľa už pomerne vyprofilovanej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9.12.1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12.5.2004 sp. zn. I ÚS 226/03) a tiež Najvyššieho súdu SR (rozsudok z 27.4.2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005) za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach Slovenskej republiky vymedzuje ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a korektným i ústavne konformným výkladom tohto ustanovenia treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. i prípad, keď právne závery zo skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú a napokon i len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť príslušné zistenia vyodené. Ak napokon povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je aj odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu (ktoré sa podľa okolností prípadu vyporiada i s prípadnými špecifickými námietkami účastníka); porušením takéhoto práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma i možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych alebo dokonca i mimoriadnych opravných prostriedkov. Z už uvedeného musí byť však zjavné i to, že aj tzv. nepreskúmateľnosť rozsudku pre nedostatok dôvodov či ich nezrozumiteľnosť je porušením práva na spravodlivé súdne konanie a aj výskyt takejto vady zakladá nielen dôvodnosť odvolania, ale aj nevyhnutnosť rozhodnutia odvolacieho súdu spôsobom predpokladaným v ustanovení § 221 O. s. p. (zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa).

Žalobkyňa žalobu založila na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta (s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup) v exekučnom konaní vedenom týmto súdom pre vymoženie pohľadávky žalobkyne, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo Zmluvy o úvere č. 205500039 dlžníčkou (povinnou): J. R., nar. XX.X.XXXX, ktorému po prijatí návrhu na vykonanie exekúcie súdny exekútor pridelil sp. zn. EX 4086/2011 a exekučný súd žalobkyne neoznámil spisovú značku, pod ktorou došlo k registrácii exekučného konania na všeobecnom súde. Uviedla, že exekučný súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až 2.8.2011 (konanie pritom začalo 1.3.2011) a to rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia, ku ktorému došlo po uplynutí zákonom stanovenej doby (s omeškaním viac ako 154 dní). Ako dôkaz navrhla súdny spis exekučného súdu založený pre takéto exekučné konanie.

Súd prvého stupňa však vychádzal z iného pripojeného exekučného spisu - spisu Okresného súdu Galanta sp. zn. 23Er/1112/11 (pripojeného v kópii, ktorú odvolací súd zažurnalizoval na č. l. 103-122), v exekučnej veci (oprávnenej totožnej so žalobkyňou, vedenej proti povinnej: J. R., nar. XX.X.XXXX, pre vymoženie pohľadávky oprávnenej 322,57 eur s príslušenstvom, vzniknutej však neplnením povinnou záväzku vyplývajúceho z inej zmluvy ako je uvedená v žalobe, a to Zmluvy o úvere č. 2550496), vedenej u súdneho exekútora pod inou spisovou značkou ako je uvedená v žalobe, a to pod sp. zn. EX 11106/11 a ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, pri svojom rozhodovaní súd prvého stupňa vychádzal z neexistencie vadného postupu súdu v takomto inom exekučnom konaní, zjavne sa týkajúcom vymoženia inej pohľadávky od rovnakej povinnej. Z takéhoto iného exekučného spisu vyplýva podanie oprávnenou návrhu na vykonanie exekúcie u exekútora 15.6.2011, podanie žiadosti o udelenie poverenia z 8.8.2011 exekútorom na súde prvého stupňa 12.8.2011 a rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením Okresného súdu Galanta z 21.12.2011 pod č. k. 23Er/1112/2011-32, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13.4.2012.

Rozhodujúci skutkový stav pre vyslovenie záverov súdom prvého stupňa sa tak ukázal byť nenáležite zisteným, pretože zo strany súdu prvého stupňa, bolo potrebné sa vysporiadať s tým, či exekučnému

súdu nešlo vytknúť nesprávny úradný postup v žalobkyňou uvedenom exekučnom konaní a nie v inom exekučnom konaní rovnakej oprávnenej a povinnej. Pokiaľ si súd prvého stupňa neurobil jasno v tejto zásadnej otázke, nemohol jednoznačne rozhodnúť ani o tom, že žalobu zamietá a jeho rozhodnutie (napadnutým rozsudkom) bolo preto predčasné. Toto považuje odvolací súd za vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Takýmto postupom súdu prvého stupňa došlo k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom (čo bolo aj jednou z odvolacích námietok), súd prvého stupňa nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkom konania realizáciu ich procesných práv priznaných O. s. p., porušil ich právo na spravodlivý súdny proces a zaťažil konanie vadou, ku ktorej je odvolací súd povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti. Vzhľadom na výskyt takejto vady a jej dôsledky už odvolací súd nepovažoval za potrebné ani hospodárne vecne sa zaoberať aj s ostatnými odvolacími námietkami žalobkyne.

Vzhľadom na vyššie uvedené, v záujme zachovania práva účastníkov na spravodlivý proces so všetkými jeho atribútmi v oboch stupňoch súdov odvolaciemu súdu neostávalo iné, než napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a ods. 2 O. s. p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, opätovne prejednať vec, v prípade potreby doplniť dokazovanie, podľa § 132 O. s. p. náležite zhodnotiť výsledky celého konania a až potom opätovne rozhodnúť o veci, o trovách konania a podľa § 224 ods. 3 O. s. p. tiež o trovách tohto odvolacieho konania.

K prijatiu tohto uznesenia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.